

47ο Ιερατικό Συνέδριο
της Ιεράς Μητροπόλεως Γερμανίας
Εξαρχίας Κεντρίας Ευρώπης

Θέμα: «Ο Ιερέας και η μοναξιά του.
Απόπειρα μιας τίμιας προσέγγισης»

Βόννη, 12-15 Δεκεμβρίου 2016

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

του σεβ. Μητροπολίτου Γερμανίας
Εξάρχου Κεντρίας Ευρώπης
κ. Αυγουστίνου

Σεβασμιώτατε άγιε Σισανίου και Σιατίστης,
Θεοφιλέστατοι αδελφοί,
Αγαπητοί μου πατέρες
και αδελφοί!

Με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στη φετινή μας ιερατική σύναξη, την ήδη 47η από την ίδρυση της Μητροπόλεώς μας, η οποία για μία ακόμη φορά λαμβάνει χώρα στην έδρα της, την Βόννη. Συγκινούμαι και πάλι που βλέπω παλαιούς συνοδοιπόρους και νέους εργάτες στον αμπελώνα του Κυρίου μας να ανταμώνουμε, για να ακούσουμε και να πούμε, να μάθουμε και να πληροφορηθούμε για τη διακονία μας εκεί, όπου ο Θεός έταξε τον καθένα από μας· για τις χαρές και τις λύπες μας, για τα οράματά μας, αλλά κυρίως σε αυτό το συνέδριο: για τα τραύματά μας.

Πράγματι τολμούμε φέτος μια ενδοσκόπηση, που σκοπό δεν έχει ασφαλώς να δηλώσει την ατέλειά μας – αυτό το ομολογούμε κάθε φορά που τελούμε τη θεία Λειτουργία. Πολύ περισσότερο έχει ως σκοπό να συνειδητοποιήσουμε στο μέτρο του δυνατού αυτή μας την ατέλεια και να την αποδεχθούμε ως πρόκληση για νέα δημιουργία. Αυτό άλλωστε είναι και ο σκοπός του κάθε συνεδρίου μας: να αποτελέσει βοήθεια και πηγή έμπνευσης για την διακονία μας.

Ως προς το γενικό θέμα του συνεδρίου δεν θα είχα να προσθέσω τίποτε μετά το βαθυστόχαστο πατρικό μήνυμα του Παναγιωτάτου Δεσπότη μας, του

Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ο οποίος μας εισήγαγε στο θέμα του συνεδρίου με λόγο γεροντικό. Ότι θα ακολουθήσει είναι μερικές σκέψεις, που θα ήθελα να θεωρηθούν μόνο ως τέτοιες και σε καμία περίπτωση ως συμπλήρωμα της πατριαρχικής σοφίας.

Διαβάζοντας τον τίτλο του συνεδρίου μας, έτσι όπως τον διατύπωσε η οργανωτική επιτροπή – «Ο ιερέας και η μοναξιά του» – ήρθε στο νου μου η εικόνα ενός ζεύγους που ταξιδεύει αμίλητο ατέλειωτα χιλιόμετρα στην εθνική οδό με άγνωστο προορισμό. Στο τιμόνι ο ιερέας, στη θέση του συνοδηγού η μοναξιά του, σαν μόνιμη σύντροφός του. Άχαρη εικόνα – κι όμως τόσο γνώριμη σε πολλούς από εμάς εδώ στη Γερμανία. Εδώ, που το αυτοκίνητό μας δεν είναι απλό μέσο μεταφοράς, αλλά όργανο εκτέλεσης της αποστολής μας. Η εικόνα του μοναχικού οδηγού είναι μια εικόνα, την οποία βιώνουμε καθημερινά. Και είναι μια εικόνα βαθιά μοναχική. Οι αποστάσεις που διανύουμε καθημερινά κάνουν ανάλογο το μέγεθος της μοναξιάς που μας περιβάλλει. Γιατί όσο μεγαλώνουν οι αποστάσεις τόσο μικραίνει ο χρόνος, κατά τον οποίο επικοινωνούμε πρόσωπο προς πρόσωπο με το συνάνθρωπό μας.

Αυτή η εικόνα έρχεται σε αντίθεση με την σημερινή παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας, όπου – κατά πως λένε – ο άνθρωπος επικοινωνεί περισσότερο από ποτέ. Η χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει η σύγχρονη τεχνολογία εκμηδενίζει το χώρο και το χρόνο παρέχοντας άμεση κοινωνία και διαρκή επικοινωνία. Παρένθεση: Αναφέρομαι ασφαλώς σε αυτούς που μπορούν να αξιοποιήσουν αυτές τις δυνατότητες, στους οποίους – όπως ξέρετε – δεν ανήκει ο ομιλών. Είναι όμως η επικοινωνία αυτή άμεση κοινωνία ή είναι ένα ακόμα δείγμα της απέραντης μοναξιάς των ψηφιακών αυτοκινητοδρόμων;

Είχα διαβάσει κάποτε ότι κάτι σαν εγγενής προϋπόθεση για την ιεροσύνη είναι ο μοναχικός χαρακτήρας ή ο χαρακτήρας που μπορεί να συμβιβαστεί με τη μοναξιά. Αυτή η διαπίστωση βέβαια αναφερόταν σε ρωμαιοκαθολικούς ιερείς, οι οποίοι τυπικά είναι όλοι άγαμοι. Όμως ο μοναχισμός, κι ο ορθόδοξος μοναχισμός, ο οποίος θεωρείται από πολλούς το ιδεώδες του χριστιανικού βίου, έχει σχέση – ακόμα και ως λέξη – με τη μοναξιά, η οποία βέβαια με το γεγονός της κοινότητας αποκτά μια άλλη χροιά, αφού δεν σημαίνει απαραίτητα και σε κάθε περίπτωση απομόνωση.

Από την άλλη, αυτοί που συνήθως μας αναζητούν κι έρχονται να μας ανταμώσουν πρόσωπο προς πρόσωπο, είναι αυτοί που βιώνουν τη μοναξιά εντονότερα από τους άλλους ανθρώπους: οι ηλικιωμένοι, οι χήρες (και λιγότερο οι χήροι), όσοι δεν έχουν οικογένεια, οι απελπισμένες σύζυγοι, οι εξαντλημένοι σύζυγοι, τα παιδιά που δεν τα καταλαβαίνουν οι γονείς τους, οι χωρισμένοι, οι πεινασμένοι, οι φτωχοί, οι άρρωστοι, οι ετοιμοθάνατοι. Όσοι υποφέρουν από τη μοναξιά θα αναζητήσουν τη συμβουλή και την προσευχή μας. Θαρρείς και μυρίζουμε μοναξιά, θαρρείς και αυτό το πράγμα τούς τραβάει κοντά μας.

Η θέση μας, επίσης, και η αποστολή μας μέσα στην κοινότητά μας μάς σπρώχνει – θέλουμε δεν θέλουμε – στη μοναξιά: στη μοναξιά ως προσπάθεια αυτοάμυνας, στη μοναξιά ως θέση επίθεσης. Η δήθεν εξουσία την οποία ασκούμε, το τιμόνι, το οποίο έχουμε στα χέρια μας, επιβάλλει τη μοναξιά. Είμαστε πάντα εμείς κι απέναντι ή δίπλα μας οι πιστοί μας, για την χάραξη τής πνευματικής πορείας των οποίων – ό,τι και να γίνει – εμείς είμαστε πάντα υπεύθυνοι. Το ξέρουμε όλοι μας πολύ καλά: ο λαός μας αγνοεί, εμείς – και μόνον εμείς – αμαρτάνουμε. Κι αυτή η διαπίστωση και θέση παρά το ευχαριστιακό γεγονός.

Κι ο Θεός; Πού βρίσκεται ο Θεός σε αυτό το ταξίδι; Για να είμαι ειλικρινής βλέπω τον ιερέα που κάθεται στο τιμόνι άλλοτε στο ρόλο του Παραλυτικού που λέγει με παράπονο «ἄνθρωπον οὐκ ἔχω» (Ιω 5,7), κι άλλοτε στη θέση του Χριστού μας πριν από το πάθος που δηλώνει το αυτονόητο: «οὐκ εἰμι μόνος, ὅτι ὁ πατήρ μετ' ἐμοῦ ἔστιν» (Ιω 16,32). Μήπως, λοιπόν, το μέγεθος της μοναξιάς μετρά και την πίστη μας; Βέβαια, από τη στιγμή που λάβαμε την Παρακαταθήκη ζούμε από το «Ἐλέησόν με ὁ Θεός» (Ψλ 50,3) στο «Ἔως τίνος, Κύριε, κεκράξομαι καὶ οὐ μὴ εἰσακούσης;» (Αβ 1,2). Κι ο συνοδηγός δεν απαντά, τουλάχιστον όχι με λόγια, που να ακούν τ' αφτιά μας. Κι όμως είναι εκεί. «... ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ» (Α' Τιμ 1,15). Είμαστε, λοιπόν, μόνοι;

Ας κοιτάξουμε, επομένως, στο θολό καθρέπτη και ας αποπειραθούμε να προσεγγίσουμε τίμια τον ιερέα, δηλαδή τον εαυτό μας, και τη μοναξιά του. Πολύτιμο βοηθό σε αυτό θα έχουμε το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σισσανίου και Σιατίστης κ. Παύλο, ο οποίος αποδέχθηκε την πρόσκλησή μας και μάς τιμά με την παρουσία του. Σεβασμιώτατε, δηλώνουμε θαυμαστές του ανδρείου λόγου σας και σάς ευχαριστούμε από καρδιάς που μπήκατε στο κόπο να μάς αναλύσετε τη διάγνωση και τη θεραπεία της αδυναμίας μας.

Στις ημέρες που θα είστε κοντά μας θα διαπιστώσετε, πιστεύω, ότι ο ομιλών, σε ό,τι αφορά στη διακονία του στη Γερμανία, κάθε άλλο παρά μόνος είναι·καθόσον περιβάλλεται από πανάξιους συνεργάτες, με τους οποίους κοινωνεί και μοιράζεται χαρές και λύπες, οράματα και θαύματα, αγωνίες αλλά και επαίνους. Επιτρέψτε μου να τους ευχαριστήσω γι' αυτό: τους θεοφιλεστάτους Επισκόπους μας, τον άγιο Αρίστης, που έχουμε όλοι στη σκέψη μας και στην καρδιά μας αυτές τις ημέρες, τον άγιο Λεύκης και τον άγιο Αριανζού. Τους άμεσους συνεργάτες μου εδώ στη Βόννη, στο Μητροπολιτικό Κέντρο, αλλά και στο Βερολίνο που βρίσκομαι τακτικά για αποστολές τής Εκκλησίας μας. Εσάς όλους τους πατέρες, που αποτελείτε το καύχημά μου σε κάθε γωνιά αυτής της μεγάλης και όμορφης χώρας, την οποία μας έταξε η Χάρη του να διακονούμε – και ποτέ δεν μας έχει αφήσει μόνους.

Σας ευχαριστώ θερμά!